

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2634

Vragen van het lid **Ten Broeke** (VVD) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het dreigende verlies van het topschilderij «Gouden Bocht» van Berkheyde aan zakenbank JP Morgan Chase*. (Ingezonden 4 mei 2009)

1

Kent u het bericht «Juridische strijd over schilderij «Gouden Bocht»»?¹

2

Wat is de huidige stand van zaken? Is sprake van een claim of is al een civiele procedure in gang gezet door JP Morgan Chase? Zijn er inmiddels ook andere partijen die het schilderij claimen? Zo ja, welke?

3

Welke rol spelen de Nederlandse autoriteiten tot op heden? Is aan Nederland formeel verzocht om in de richting van de heer Reijtenbagh juridische en of financiële bijstand te verlenen?

4

Wat zijn de gevolgen indien een civielrechtelijke procedure om het schilderij zou worden gewonnen door JP Morgan Chase? Is het waar dat de Amerikaanse rules of engagement dusdanig streng zijn dat het schilderij letterlijk door juristen van de zakenbank van de expositie kan worden gehaald om beslag te laten leggen?

5

Is het schilderij volgens u staatsbezit? Zo ja, wat zijn hiervan de implicaties? Zo nee, waarom niet?

6

Deelt u de mening dat het schilderij van nationaal belang is? Zo ja, is het juist dat in dat geval de exportregels voor kunstbezit van nationaal belang van toepassing zijn en u aan een particuliere bezitter een exportverbod zou kunnen opleggen als het schilderij zich in Nederland zou bevinden? Zo nee, waarom niet?

7

Indien u het schilderij van nationaal belang acht, bent u dan bereid om het met spoed en eventueel voortijdig uit de huidige expositie te laten verwijderen en over te brengen naar de Nederlandse ambassade of naar Nederlandse jurisdictie, zodat een exportverbod kan worden opgelegd wanneer de rechter oordeelt dat het particulier bezit is? Zo nee, waarom niet?

9

Bent u bereid het schilderij op de lijst van beschermd erfgoed te plaatsen zodat de Amerikaanse private claim moeilijker invorderbaar wordt? Zo nee, waarom niet?

¹ NRC Handelsblad, 24 april 2009
http://www.nrc.nl/achtergrond/article2223054.ece/Juridische_strijd_over_schilderij_Gouden_Bocht

Antwoord

Antwoord van minister **Plasterk** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 13 mei 2009)

1

Ja.

2

Het schilderij is na afloop van de tentoonstelling in de National Gallery in Washington teruggekeerd naar het Rijksmuseum. Daar is het vanaf dinsdag 12 mei 2009 voor het Nederlands publiek te zien. JP Morgan Chase beweert een pandrecht op het schilderij te hebben. Er is op dit moment geen aanwijzing dat deze bank een civiele procedure tegen de Staat in gang zou hebben gezet. Er zijn op dit moment geen andere partijen die een claim op het schilderij menen te hebben.

3

De rol van de Nederlandse autoriteiten heeft zich geconcentreerd op de terugkeer naar Nederland van het schilderij. De verklaring tot immunity from seizure, die de Amerikaanse overheid aan de National Gallery heeft verstrekt voor de tentoonstelling waarvan het schilderij deel uitmaakt, strekt er immers toe om de ongehinderde terugkeer van uitgeleende werken te verzekeren. Er is geen verzoek ontvangen om de heer Reijtenbagh juridische en financiële bijstand te verlenen.

4

Omdat er geen civielrechtelijke procedure is gestart, noch beslag is gelegd, kan er over de antwoorden op deze vragen slechts worden gespeculeerd. Gelukkig bevindt het schilderij zich weer in Nederland.

5

Het schilderij is door het Rijksmuseum voor de Staat aangekocht. Het Rijksmuseum beschikt over een volmacht om namens de Staat museale objecten zoals dit schilderij te verwerven. Het schilderij is eigendom van de Staat; het Rijksmuseum is binnen de grenzen van de beheersovereenkomst tussen de Staat en het Rijksmuseum in de gelegenheid dit schilderij, net als de overige rijkscollectie van het Rijksmuseum, museaal te beheren. De tijdelijke uitleen aan derden, ook buitenlandse, voor een tentoonstelling past binnen dit kader.

6

Het Rijksmuseum beschikt over de inhoudelijke expertise om een cultuurhistorisch oordeel te kunnen maken. Het Rijksmuseum beschouwt het schilderij als een belangrijke toevoeging aan de collectie. Ook het feit dat ook andere partijen in de samenleving de verwerving van het schilderij hebben ondersteund Royal Dutch Shell, Nationaal Fonds Kunstbezit, Bank Giro Loterij – geeft aan dat het schilderij op draagvlak kan rekenen. Werken in openbare collecties, zoals dit schilderij, worden beschermd door artikel 14a van de Wet tot behoud van cultuurbezit. Voor de uitvoer van dergelijke werken is de toestemming van de eigenaar, in dit geval de Staat nodig. De toestemming is verleend met vergunning van 29 maart 2009.

7

Gelukkig is het schilderij terug in Nederland. Acties als in de vraag bedoeld zijn niet nodig gebleken.

9

Doordat het werk reeds eigendom is van de Staat, geniet het reeds de bescherming van de Wet tot behoud van cultuurbezit. Zie ook antwoord op vraag 6.